

Devlet Planlama Teşkilatı

Bölgesel Gelişme ve Yapısal Uyum Genel Müd.

Bölgesel Kalkınma Aracı Olarak Hibe Mekanizmaları

28 Kasım 2008

MERSİN

İçerik

1. Hibe Tanımı ve Uygulama Alanları
2. Kalkınma Ajanslarının Hibe Destekleri

Hibe Tanımı

Hibe nedir?...

Önceden belirlenmiş bir amacın gerçekleştirilmesi için uygulanacak bir faaliyeti desteklemek amacıyla kişi veya kuruluşlara geri ödeme beklemeksizin yapılan aynı ya da mali katkıdır.

Hibe Türleri

1. Formül Hibeleri

2. Proje Hibeleri

- a) İhtiyari Hibeler
- b) Doğrudan Hibeler
- c) Rekabetçi Hibeler

Hibe Türleri

Formül Hibeleri

- Belirli kriterleri sağlayan her kişi veya kuruluş
- Mali yapıları zayıf ve bu nedenle faaliyetlerini yerine getirmede sorunlar yaşayan gruplar
- İzleme ve denetleme süreçleri sıkı değil
- Hedef grupların ve sorunlarının etkin şekilde tespit edilebildiği durumlar
- Yönetim maliyetleri düşük
- Değerlendirme verileri eksik

Hibe Türleri

Proje Hibeleri

a) İhtiyari Hibeler

- Kısmen rekabetçi bir ortamda proje seçimi
- Esnek başvuru süreleri
- “Önce gelen hizmeti önce alır”
- Mali kaynaklar olası talepleri karşılayacak düzeyde yeterli ve sürekli,
- Seçilecek projelerin kalitesi ve proje uygulayıcılarınının yönetim kapasitesi konusunda büyük risklerin olmaması.

Hibe Türleri

Proje Hibeleri

b) Doğrudan Hibeler

- Tanımlı bir projenin uygulanması için özel uzmanlık ve tecrübenin gerekli olduğu durumlar,
- Projeyi gerçekleŐtirebilecek kuruluŐa sağlanan doğrudan destek

Hibe Türleri

Proje Hibeleri

c) Rekabetçi Hibeler

- Proje tekliflerinin rekabetçi bir ortamda değerlendirilerek, sıralamaya tabi tutulması
- Projenin hibe programının amaçlarına uygunluğu, uygulayıcı kuruluşun idari ve mali kapasitesi ile projenin maliyeti, ilgililiği ve sürdürülebilirliği
- Kısıtlı uygulama süreleri ve bütçe

Hibe Türü	Kaynak	Seçim Odağı	İdari Maliyetler	İzleme ve Değerlendirme	Hesap verme Sorumluluğu
Formül Hibeleri	Sınırsız	Faydalanıcı	Düşük	-	-
İhtiyari Hibeler	Orta	Proje + Faydalanıcı	Orta	+	+ / -
Rekabetçi Hibeler	Sınırlı	Proje + Faydalanıcı	Yüksek	+	+
Doğrudan Hibeler	Sınırlı	Faydalanıcı	Düşük	+	+

Hibe Uygulamalarının Katkıları

- Ulusal öncelikler doğrultusunda bölgesel önceliklerin desteklenebilmesi
- Bölge ihtiyaçlarının somut proje teklifleri ile tespit edilmesi
- Yerel katılımcılığın desteklenmesi ve sahiplenmenin sağlanması
- Ortak çalışma ve işbirliği kültürünün yerleştirilmesi
- Proje hazırlama ve uygulama kapasitesinin artırılması
- Kamuda iyi yönetim ilkelerinin desteklenmesi

Hibe Uygulamalarının Zorlukları

- Hedef gruplarının kapasitesinin düşük olması
- Fon kullanım kapasitesinin yetersiz olması riski
- Coğrafi ve tematik odaklanma sağlanamaması riski
- Uygulamaya ilişkin usullerin, uygulama ve yönetim düzenlemelerinin yoğunluğu
- Projelerin sürdürülebilirliğinin sağlanamaması riski

Hibe Uygulamalarının Uygun Olacağı Durumlar

- Yerelde uygulanacak küçük ölçekli çok sayıda projenin finansmanı
- Yerelin katılımı ve sahiplenmesinin önemli olduğu alanlar
- Yereli belli alanlara yönlendirme gereği duyulan alanlar
- Sivil toplum gelişiminin desteklenmesi
- Kaynakların kısıtlı olduğu durumlar
- Tetikleyici etki
- Eklenebilirlik
- Hedef Gruplar ve Paydaşlar

BÖLGESEL GELİŞME POLİTİKALARINDA YAŞANAN DEĞİŞİMLER	AB Destekli Bölgesel Kalkınma Programları (2002-2006) 22. Fası (Bölgesel Gelişme ve Yapısal Araçların Koordinasyonu)	Ön-Ulusal Kalkınma Planı 2004-2006 Ve 9. Kalkınma Planı, Bölgesel Kalkınma Ulusal Stratejisi	Cazibe Merkezleri Programı	Kalkınma Ajansları	KÖYDES - BELDES
Yerel Kurumsal Teknik Altyapı Eksikliği	√			√	
Bölgesel Kalkınmanın Finansmanı	√		√	√	√
Bölgesel Politikaların Operasyonel Boyutunun Güçlendirilmesi	√	√	√	√	√
Aşağıdan Yukarı Planlama Anlayışı, Yerelin Kalkınmaya Aktif Katılımı	√	√	√	√	√
Stratejik Planlama, İzleme ve Değerlendirme		√		√	
Kalkınmanın Mekansal Boyutu	√	√	√	√	

Niçin Kalkınma Ajansları ?

Bölgesel Kalkınma Uygulamalarındaki Başarısızlığın Temel Nedenleri

- Yerelde Teknik Kurumsal Yapı Eksikliği
- Finansman Mekanizmasının Bulunmaması
- Bölgesel Politikaların Operasyonel Boyutu
- Yerelin Kalkınmaya Aktif Katılımı
- Stratejik Planlama, İzleme ve Değerlendirme

Mevcut Durum

Kurulan Kalkınma Ajansları

- Çukurova Kalkınma Ajansı (TR62 – Adana, Mersin)
- İzmir Kalkınma Ajansı (TR31 - İzmir)
- TRC2 (Şanlıurfa – Diyarbakır)
- TRC1 (Gaziantep – Adıyaman – Kilis)
- TRC3 (Mardin – Batman – Şırnak – Siirt)
- TR10 (İstanbul)
- TRA1 (Erzurum – Erzincan – Bayburt)
- TR52 (Konya – Karaman)
- TR83 (Samsun – Tokat – Çorum – Amasya)
- TRB2 (Van – Muş – Bitlis - Hakkari)

Kalkınma Ajanslarının Sağlayacağı Hibe Destekleri

Teklif Çağrısı Yöntemi

- Bölge plan ve programlarına, bölgesel gelişme stratejilerine, uygun olarak belirlenen kriter ve rehberlere göre projelerin rekabetçi bir ortamda seçimi.
- Rekabetçi hibe

Kalkınma Ajanslarının Sağlayacağı Hibe Destekleri

Doğrudan Faaliyet Desteęi

- Bölgenin kalkınması ve rekabet gücü açısından önemli fırsatlardan yararlanılması,
- Bölge ekonomisine yönelik tehdit ve risklerin önlenmesinde acil tedbirlerin alınması,
- Kritik öneme sahip araştırma ve planlama çalışmalarını,
- İhtiyari hibe

Kalkınma Ajanslarının Sağlayacağı Hibe Destekleri

Güdümlü Proje Desteđi

Bölgesel gelişmeyi hızlandırmak amacıyla;

- Bölge planlarında ya da saha çalışmaları sonucunda belirlenen alanlar için bölgedeki girişimcilik ve yenilikçilik kapasitesini geliştirecek nitelikteki iş geliştirme merkezleri, teknoparklar, teknoloji geliştirme merkezleri ve işletmelerin ortak kullanımına açık fuar, ticaret merkezi, sergi salonu, laboratuvar ve atölye gibi büyük bütçeli altyapı ve/veya işletme desteklerini içeren projelere, sağlanan doğrudan mali destek

- Doğrudan hibe

TEŞEKKÜR EDERİZ

Ali ŞEN (asen@dpt.gov.tr)

BÖLGESEL GELİŞME VE YAPISAL UYUM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

İzleme ve Değerlendirme Dairesi